

Ruimte voor Sport

sportief vastgoed

22 september 2026

#wewinnenveelmetsport

Rabobank

1

welkom op Papendal

2

leidraad

- kennismaking ambities NOC*NSF Ruimte voor Sport
- onze verbazing
- optimaliseren van gebruik
- kansen en uitdagingen in stad en regio
- in gesprek

3

Ruimte voor sport en accommodaties

streefdoelen 2032

- Een sportplek voor 12 miljoen wekelijkse sporters
- De sportplek wordt gewaardeerd met een 8 of hoger

Ambitie van de vereniging NOC*NSF

4

strategische pijlers Ruimte voor Sport

Basisvoorwaarden kwalitatieve doelstelling	doelstelling 2032
beschikbaar	voor iedere inwoner van Nederland is een sportplek beschikbaar binnen 10 minuten fietsafstand waar hij/zij woont
toegankelijk	alle sportparken in Nederland zijn toegankelijk voor mensen met een handicap en voldoen aan de VN Handicap richtlijnen
duurzaam	de sector is verduurzaamd: 55% CO ₂ -reductie t.o.v. 2018, 100% duurzaam onderhoud & beheer, 40% sportparken klimaat- en wateradaptief en natuurinclusief, 100% sportvloeren en -producten een duurzaamheidslabel.
betaalbaar	het gebruik van de sportinfrastructuur voor de sporter is niet duurder dan het prijspeil 2023 (gecorrigeerd voor inflatie)
kwaliteit	100% van de binnen- en buitensportaccommodaties hebben een certificaat van het Kwaliteit Zorg Systeem 2.0.

5

focus op 4 'hoofdplekken'

veldsport

binnensport

openbare ruimte
binnenstedelijk

openbare ruimte
buitenstedelijk

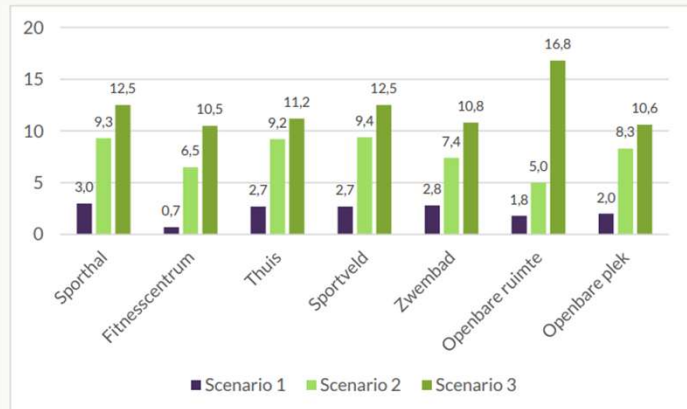
6

ruimte voor sport onder druk

veranderingen in accommodatiedruk 2040 t.o.v. 2022

Schatting verandering accommodatie druk 2040 t.o.v. 2022, per scenario
In indexcijfers (2022 = 100)

Bron: Vrijtijdsomnibus (VTO) 2012 - 2022. Bewerking: Mulier Instituut.

7

optimaliseren van gebruik

- Verbazing over niet-vanzelfsprekend deel-gebruik
 - overdag velden leeg waar scholen geen gebruik van maken
 - sportzalen onderwijs waar in de avonden geen verenigingen gebruik van maken
-> samenwerking te lokaal en persoonsafhankelijk
- Francesco Veenstra: **1 + 1 = 1**
niet plaatsen van stenen naast elkaar, maar stapelen van functies op elkaar
- Partners Sportakkoord: ambitie optimaliseren van gebruik

Link animatie: [Optimaal gebruik sportparken – NOCNSF](#)

8

Optimalisatie: stapelen van functies

- Ontmoeten
- Meerdere sporten
- Natuurinclusiviteit
- Meerdere gebruikers: onderwijs, zorg, welzijn
- Energie hub
- Weerbaarheid

uitwisselen:

- ➔ in de eigen gemeente: welke van deze functies zijn spontaan of bewust ontstaan op het sportpark met de meest gestapelde functies
- ➔ wie was hierin voortrekker? eigenaar, hoofdgebruiker, exploitant, wijk?

9

Koppelkansen sport – onderwijs

Ruimte voor groei in het inzicht in elkaars drijfveren en meerwaarde

- Beide domeinen voelen noodzaak tot samenwerken; zowel landelijk als lokaal
 - ruimtelijk en financieel
- Eindhoven

EINDHOVEN

Bron: Samenwerking sport en onderwijs in huisvesting; november 2025, Tien Organisatie Advies in opdracht van VSG en VWS (Sportakkoord II)

10

Over Eindhoven

groei bevolking: accommodaties bewegingsonderwijs en binnensport

 EINDHOVEN

11

Uitgangspunten Integraal Huisvestingsplan Sport

1. In kaart brengen wat basisbehoefte sport infrastructuur is nu en richting 2040
2. Dromen over aanvullende sportvoorzieningen richting 2040 ("specials")
3. Aansluiten bij bestaande infrastructuur ivm beperkte ruimte, kosten en duurzaamheid
4. Pakken van verduurzamingskansen (acuut of op moment van aanleg/renovatie)
5. Sturen op multifunctioneel gebruik van ruimte

sport en onderwijs als gelijkwaardige partners benaderen

 EINDHOVEN

12

Samenwerken met onderwijsinstellingen in de praktijk

Onderwijsinstellingen zowel de onderwijsinstelling, als koepelorganisaties en collega's onderwijshuisvesting

1. Het uniformeren van overeenkomsten
2. De vergoeding voor onderwijsinstellingen voor het gebruik van sporthallen
3. De bouw van binnensportaccommodaties van onderwijshuisvesting

13

1. Uniformeren van overeenkomsten

Uitgangspunten

- De **school is eigenaar** van de accommodatie: eigenaars- en gebruikersonderhoud, schoonmaak en aanschaf inventaris.
- **Eindhoven Sport huurt de accommodatie buiten schooltijd** en **verhuurt** deze op haar beurt aan verenigingen en overige gebruikers.
 - hiervoor gelden de gemeentelijke tarieven en algemene voorwaarden.
 - Eindhoven Sport zorgt voor de toegang tot de accommodatie
- Eindhoven Sport is als huurder aansprakelijk voor schade (verhaal)
- Onderhouds-, herstel- en/of vernieuwingswerkzaamheden voor rekening van de school
Tenzij het onderhoud, herstel en/of vernieuwing betreft dat noodzakelijk is voor of door toedoen van Huurder, komen de kosten voor rekening van Huurder (Eindhoven Sport)

14

2. De vergoeding voor onderwijsinstellingen

Nieuwe situatie:

- 200% van het maatschappelijke tarief, inclusief beheer
- We leggen bij op de verhuur aan sportverenigingen via sporthal onderwijs
- Middelen hiervoor vrijgemaakt in de begroting (IHP Sport)
- Jaarlijks monitoren

-> Maar, Eindhoven Sport hoeft zelf niet 5 nieuwe hallen te bouwen

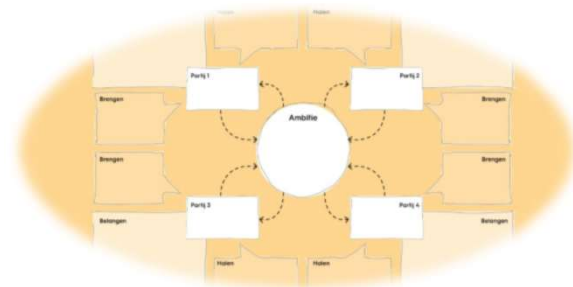

15

Koppelkansen sport – onderwijs

Ruimte voor groei in het inzicht in elkaars drijfveren en meerwaarde

- Landelijke en lokale interventies mogelijk, mogelijkheden lokaal
 - expliciete opdracht en procesbegeleiding
 - sport en onderwijs gelijkwaardige partners bij renovatie en nieuwbouw
 - combineren IHP's

Bron: Samenwerking sport en onderwijs in huisvesting; november 2025, Tien Organisatie Advies in opdracht van VSG en VWS (Sportakkoord II)

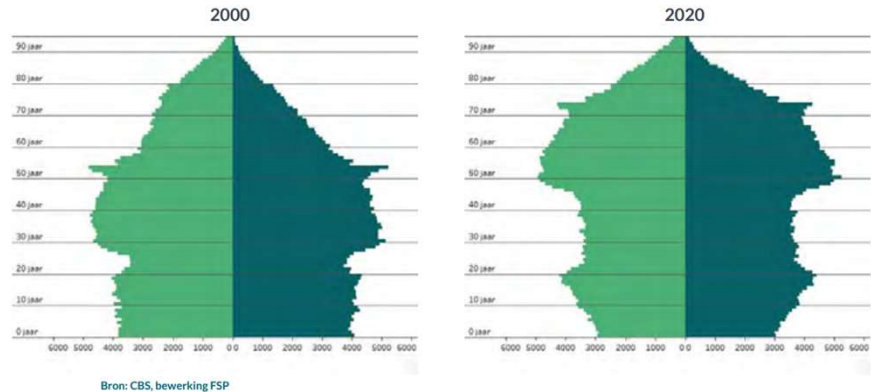
16

Koppelkansen maatschappelijke functies

In stand houden basis voorzieningen

- Krimpende (vergrijzende) bevolking in kleine kernen leidt tot versneld uiteenvallen sociaal netwerk
- Friesland

>> Bevolkingspiramides Fryslân

17

Demografie en gezondheid

Toename van verschil in levensverwachting

De levensverwachting is voor laagopgeleiden gemiddeld 6 jaar korter dan voor hoogopgeleiden. Dit verschil loopt op naar 19 jaar als het gaat om hoe goed gezond zij zich voelen.

Toename chronisch ziekten De helft van alle Friezen heeft één of meer chronische aandoeningen

Het aantal mensen met een chronische ziekte zal landelijk stijgen van 5,3 miljoen in 2011 (32 procent bevolking) naar 7 miljoen in 2030 (40 procent bevolking).

Fryslân vergrijsst en ontgroent

Het aandeel ouderen stijgt tot een kwart van de bevolking in 2030.

Toename welvaartsziekten

Ruim 50% van de volwassenen in Fryslân heeft overgewicht.

Toename eenzaamheid

In 2012 voelde 37% van de Friese bevolking zich eenzaam, in 2016 was dat 42%

Toename huisartsenzorg

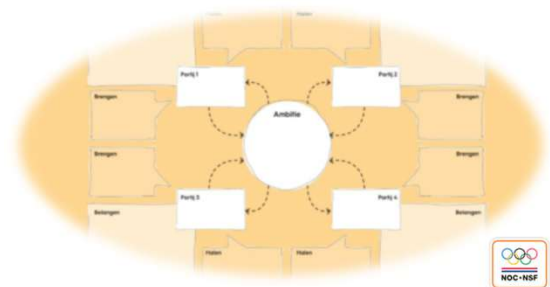
De vraag naar Friese huisartsenzorg is de afgelopen jaren met ruim 20% gestegen.

18

Koppelkansen maatschappelijke functies

In stand houden basis voorzieningen

- Regionale aanpak
 - leefbaarheid voorop zetten
 - gebiedsgerichte maatschappelijke basisvoorzieningen
 - over eigen schaduw kijken
 - expliciete opdracht en procesbegeleiding, bij voorkeur bovenlokaal

19

20

Aanpak in Friesland....

- Wij geloven dat **bewegen en sporten** voor een belangrijk deel de **basis** is voor een **gezond, vitaal** en **gelukkig leven**.
 - In bewegen en vitaliteit ligt de basis van de **oplossing** voor het (naderende) **zorginfarct**.
 - Wij strijden voor 'bewegen' als **onderdeel** van de **basisvaardigheden** in het onderwijs.
 - **“Leve de vereniging!”** Wij geloven in de kracht van verenigen en de maatschappelijke waarde van verenigingen.
- ➔ vereniging centraal
 - ➔ combineren van maatschappelijke voorzieningen en passend sport- en beweegaanbod op de plek waar de vereniging huist
 - ➔ sporttak overstijgend

21

Gebiedsgerichte aanpak

Verbreden

De voorbeelden laten een breder, gebiedsgericht perspectief zien

- Moeten we niet meer doen om dit 'normaal' te maken?
- Wat is in jouw gemeente nodig voor een multifunctionele, gebiedsgerichte aanpak?
- Waarmee kan de sport jou als gemeente helpen??
van lokale operatie tot lobby

22